

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ
OLGOS KILKINOVOS IR VALDEMARO URBAN**

VERTINIMO IŠVADA

**DĖL SĖLOS RYTINĖS APYGARDOS NR. 50 RINKIMŲ KOMISIJOS
2020 M. SPALIO 20 D. SPRENDIMO (POSĖDŽIO PROTOKOLAS NR. 13) „DĖL JONO
JARUČIO GALIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO 5-1
STRAIPSNIO 1 DALIES NUOSTATŲ PAŽEIDIMO“**

2020 m. lapkričio 3 d. Nr. 3-123 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo Sėlos rytinės apygardos Nr. 50 rinkimų komisijos (toliau – Sėlos rytinės ARK) 2020 m. spalio 20 d. sprendimą (posėdžio protokolas Nr. 13) „Dėl Jono Jaručio galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5-1 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimo“ (toliau – sprendimas) (2020-10-26, reg. Nr. 1-5107 (7.9), kuriuo buvo nutarta *vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 d. nuostatomis, draudžiančios papirkti rinkėjus, pažeistos nebuvo. Išvadai pritarta vienbalsiai*. Sprendimo pagrindas – Sėlos rytinės ARK sudarytos tyrimo grupės 2020-10-20 išvada (toliau – išvada), (2020-10-26, reg. Nr. 1-5105 (7.9)).

Išvadoje konstatuota, kad *nagrinėjamu atveju Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (Žin., 1992, Nr. 22-635) 5¹ straipsnio 1 d. nuostatos, draudžiančios papirkti rinkėjus, pažeistos nebuvo*.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 5¹ straipsnio 3 dalimi ir Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 „Dėl Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo ir Metodinių rekomendacijų patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) 40 ir 41 punktais, teikiama išvada dėl Sėlos rytinės ARK sprendimo.

1. Tyrimo objektas

1.1. VRK 2020-10-07 elektroniniu paštu persiuntė Sėlos rytinės ARK nagrinėti VRK elektroniniu paštu gautą pranešimą (pranešėjas V. S.) (2020-10-05, reg. Nr. 1-4166 (7.9), kuriame pranešėjas nurodė: *Laba diena, spalio 3 d. Rokiškyje vykusiuose sunkiosios atletikos varžybose buvo pranešta, kad kandidatas Jonas Jarutis įsteigė prizines taures. Kiek žinau, rinkiminiu laikotarpiu kandidatai negali nieko remti. Norėčiau, kad VRK pasiaiškintų. Kartu pridėtas vaizdo įrašas*.

2. Atlikto tyrimo procedūrų vertinimas

2.1. Sėlos rytinės ARK galimo rinkėjų papirkimo atvejų tyrimo grupė (toliau – tyrimo grupė) sudaryta nepažeidžiant Aprašo 16 punkto reikalavimų (Sėlos rytinės ARK 2020-07-16 sprendimu).

2.2. Tyrimas atliktas Aprašo 24 punkte nustatytais terminais.

2.3. Tyrimo metu apklausti visi žinomi asmenys, galėję suteikti tyrimui reikšmingos informacijos, ir ištirti visi įrodymai, galėję turėti reikšmės priimant sprendimą.

2.4. Sėlos rytinės ARK tyrimo grupės išvada ir Sėlos rytinės ARK sprendimas VRK perduoti Aprašo 34 punkte nustatytais terminais.

2.5. Pranešėjas V. S. ir Jonas Jarutis buvo tinkamai informuoti apie atliekamą tyrimą ir priimtą sprendimą.

3. Tyrimo metu nustatytos sprendimui priimti reikšmingos faktinės aplinkybės

3.1. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020-04-10.

3.2. VRK nario 2020-05-05 sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S21 Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (toliau – LVŽS) buvo įregistruota savarankišku politinės kampanijos dalyviu. LVŽS

atstovaujamuoju kandidatu Sėlos rytinėje rinkimų apygardoje Nr. 50 buvo patvirtintas LVŽS kandidatas Jonas Jarutis.

VRK 2020-09-10 sprendimu Nr. Sp-168 Jonas Jarutis įregistruotas kaip LVŽS iškeltas kandidatas nurodytoje vienmandatėje rinkimų apygardoje (VRK sprendimas Nr. Sp-168 įsigaliojo 2020-09-11).

3.3. Informacija apie galimą J. Jaručio rinkėjų papirkimą grindžiama 2020-10-03 Rokiškyje vykusio Lietuvos štangos spaudimo čempionato (moterų) atidarymo metu padarytu vaizdo įrašu (37 sek.), kurio metu vedėja, sakydama kalbą, praneša, kad *Seimo narys Jonas Jarutis įsteigė taures, bet negalėjo dalyvauti. Prašė visus pasveikinti, palinkėti sėkmės.*

3.4. Iš vaizdo įrašo matyti, kad J. Jarutis minėto čempionato atidaryme nedalyvavo, jokių taurių neįteikinėjo, o vedėjos pristatytas tik kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys. Pažymėtina, kad čempionato atidarymo metu jokių kalbų apie J. Jaručio kandidatavimą į Lietuvos Respublikos Seimo narius 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose nebuvo, jokia rinkimų agitacija nebuvo vykdoma. Iš viso nebuvo minimi nei rinkimai, nei jį iškėlusį LVŽS.

3.5. Tyrimo metu buvo apklaustas čempionato organizatorius – Rokiškio rajono atletinės gimnastikos klubas „JTK GRIZLIS“, kuriam atstovavo Lietuvos jėgos trikovės federacijos vykdomojo komiteto narė Ala Sketerienė, kuri raštu informavo, jog *Rokiškio rajono atletinės gimnastikos klubas „JTK GRIZLIS“ su Lietuvos jėgos trikovės federacija kiekvienais metais rengia šalies lygio trikovės čempionatus. 2020 m. nebuvo išimtis, varžybos buvo organizuotos pagal federacijos varžybų kalendorių. Kiekvienais metais rengiant varžybas jas remia visa eilė rėmėjų (verslininkų, politikų, Seimo narių). Seimo narys Jonas Jarutis visus 4 metus, kiek buvo Seime, rėmė šias varžybas (apdovanojimams skirtomis taurėmis). Taigi šių metų varžybų taurių įsteigimas buvo tradicinis renginio rėmimas. Todėl prašome to nelaikyti rinkėjų papirkinėjimu.* Duomenų ir faktų, kad J. Jarutis dalyvavo minėtame renginyje kaip LVŽS kandidatas į Lietuvos Respublikos Seimo narius 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose Sėlos rytinėje rinkimų apygardoje Nr. 50, kad buvo pristatytas ar kitaip reklamuojamas kaip nurodytas kandidatas, kad buvo vykdoma kokia nors rinkimų agitacija, kad buvo iš viso minimi rinkimai, kad buvo propaguojama minėtuose rinkimuose jį iškėlusį LVŽS, kad įteikė kam nors (galimiems rinkėjams) taures, nėra.

4. Tyrimo metu atlikto teisinio vertinimo pagrįstumo vertinimas

4.1. Iš surinktų duomenų ir pateikto teisinio vertinimo nustatyta, kad J. Jarutis renginio metu nebuvo pristatytas ar kitaip reklamuojamas kaip kandidatas į Lietuvos Respublikos Seimo narius 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, nebuvo propaguojama minėtuose rinkimuose jį iškėlusį LVŽS, nebuvo vykdoma rinkimų agitacija, nebuvo rinkėjai skatinami dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose, iš viso nebuvo kalbama nei apie rinkimus, nei apie J. Jaručio kandidatavimą rinkimuose, nei apie LVŽS, nebuvo žadama atsilyginti rinkėjams, turint tikslą paveikti jų valią dėl J. Jaručio ar dėl LVŽS. Pats J. Jarutis nurodytame renginyje nedalyvavo ir jokių taurių neįteikė. Renginio metu buvo pristatytas kaip Lietuvos Respublikos Seimo narys, kuris per visą Lietuvos Respublikos Seimo nario ketverių metų kadenciją, vykdydamas tradicinę veiklą, yra įsteigęs šio renginio nugalėtojams skirtas taures, kurias įteikė renginio organizatorius. Faktiškai nauda buvo suteikta sporto bendruomenei, kurios nurodytų sporto varžybų nugalėtojai buvo pagerbti, tokiu būdu keliant sporto bendruomenės ir jos organizuojamų sporto varžybų svarbą bei prestižą. Todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad buvo aplinkybės, nurodytos Metodinių rekomendacijų dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, 5 punkte, o surinkti duomenys pagrįstai ir teisėtai leidžia daryti išvadą, kad J. Jarutis jokių taurių asmeniškai rinkėjams neįteikė, jokios turtinės naudos, turinčios piniginę ar kitokią išraišką, nesuteikė, neskatino rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatu, kandidatą arba kandidatų sąrašą, jokios rinkimų agitacijos savo ar LVŽS atžvilgiu nevykdė. Todėl laikytina, kad J. Jaručio sporto varžybų nugalėtojams skirtų taurių įsteigimas yra vertinamas kaip tradicinė Lietuvos Respublikos Seimo nario veikla, reprezentuojanti Lietuvos Respublikos Seimą, ir tokie veiksmai negali būti laikomi rinkėjų papirkimu.

Pažymėtina, kad atliktas tyrimas negali būti vertinamas taikant įsiteisėjusiame Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. kovo 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eL3-961-484/2020 išdėstytus argumentus dėl galimo rinkėjų papirkimo, nes skiriasi faktinės aplinkybės, be to, pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 15 straipsnio 1 dalį, *Vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus formuoja Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas*. Nurodytą sprendimą priėmė Vilniaus apygardos administracinis teismas, kuriam nesuteikta teisė formuoti vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus bei kitus teisės aktus.

4.2. Apibendrinus visas tyrimui reikšmingas aplinkybes, konstatuotina, kad tyrimas dėl galimų rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų atliktas išsamiai, visapusiškai ir objektyviai, todėl laikytina, kad tyrimo grupė išvadoje pagrįstai priėjo prie išvados, kad *nagrinėjamu atveju Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (Žin., 1992, Nr. 22-635) 5¹ straipsnio 1 d. nuostatos, draudžiančios papirkti rinkėjus, pažeistos nebuvo*.

5. Išvada

5.1. Sėlos rytinės ARK sprendimas, kuriuo pripažinta, kad *vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 d. nuostatomis, draudžiančios papirkti rinkėjus, pažeistos nebuvo* (dėl J. Jaručio galimo rinkėjų papirkimo), yra priimtas laikantis nustatytų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo procedūros reikalavimų, surinkus ir objektyviai išnagrinėjus visas tyrimui reikšmingas aplinkybes, tinkamai pritaikius galiojančio teisinio reguliavimo nuostatas, todėl nėra teisinio pagrindo šio sprendimo nepatvirtinti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, VRK s i ū l o m a:

Patvirtinti Sėlos rytinės apygardos Nr. 50 rinkimų komisijos 2020 m. spalio 20 d. sprendimą (posėdžio protokolas Nr. 13) „Dėl Jono Jaručio galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5-1 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimo“.

Komisijos narė

Olga Kilkinova

Komisijos narys

Valdemar Urban